

Til Jenis av Rana og Jógvan á Lakjuni

Viðmerking til sjónvarpssending eina viku áðrenn valið.

Sólborg Dulavík

Mær dámar væl at síggja beinleiðis sendingar, men henda sendingin skelkaði meg, og eg fái ikki frið á mær, fyrr enn eg havi gjørt mína viðmerking.

Sjálv eri eg uppvaksin í einum stórum barnaflokki. Vit vóru tíggu systkin, saman við foreldrum, sum vóru trúgvandi og hoyrdu til kirkjuna og heimamissionina.

Pápi var sjómaður, so hann var nógv burturi. Mamma hevði arbeiðskonu, sum tað kallaðist tá, og havi eg bara

góð minnir um ta tíðina.

Men tað, eg vil siga við hesum, er, at mamma ongantið gjørdi mun á fólki. Tá vóru tað so nógv ymisk fólk, sum gingu í húsini og seldu bløð og bøkur. Øll vórðu boðin inn til ein drekkamunn, sjálvt um hon ikki altíð var samd í øllum, sum hesi stóðu fyri, ikki heldur átrúnaðarlaga.

Eg minnst, at eg einaferð spurdi mammu, hví hon gjørdi hetta, bjóðaði øllum inn, tá hon hevði so nógv annað um hendur.

Tá svaraði hon mær soleiðis, “eg fái altíð okkurt gott burtúrur tí.”

Hetta hevur fylgt mær alt lívið.

Men aftur til sendingina hjá Jenis og Jógvani, so tóktist teirra verumáti tað øvugta av hesum, eg omanfyri havi greitt frá.

Tað, sum serliga Jenis bar fram, tóktist niðrandi mótvegis fólki, og gjørdi mær serstak-

liga ilt.

Aftur hesaferð vóru tað tey samkyndu, sum fingur toyggið. Ein kann spyrja, um tað er tí, at tey eru so fá og tí lættari at fara eftir.

Men hvør velur hvussu ein er?

Hevur Várharra ikki eisini skapt tey samkyndu? Eingin, ikki ein einasti, hevur sjálvur valt, hvussu hann ella hon er.

Mín sannføring er, at mamma og pápi gjørdur sítt, og Guð gav mær lívið.

Øll eru vit unik. Eg havi, til dagin í dag, ikki sæð nakað prógv fyri øllum tí, hesi samkyndu verða lögð undir at gera.

Sendingin vísti eina mynd av tær, Jenis, greiðandi frá onkrum ljótum, sum hesin bólkur skuldi gera og vera, og sum tínir samsintu har í salinum, eisini tóktust at øtast um – og síðani tókst tú samanum og segði, at hetta bert var byrjanin til allan ræðuleikan.

Og tí høvdu tit valt at seta á

stovn nýggja meinigheit, fyri at verja tey kristnu virðini.

Hvar í bíbliuni er tykkara hugburður, til kristiligheit, tilskilað sum serlig kristilig virði?

Havi torført við at fáa eygað á tað og vísi á nøkur skriftstøð.

Brot úr fyrra Korint, 31.1

Um eg talaði við tungum manna og eingla, men hevði ikki kærleika, tá var eg ljóm-andi málmur ella klingrandi bjølla.

Og í Matt. 7, vers. 1-3.

Dømið ikki, at tit ikki skulu verða dømd, tí at við tí dómi tit døma, skulu tit verða dømd og við tí máli tit mála, skal tykkum verða mált. Men hví sært tú flísina í eygunum á bróður tínum, men bjálkan í tínum egna eyga verður tú ikki varur við?

Hesi skriftstøð eru galdandi fyri eitt og hvørt menniskja, og undirstrikandi tí vit eru inni á, um at fara við hvørjum øðrum við virðiligheit.

Hetta er eisini orsökkin til, at eg geri vart við meg, tí tað eigur ikki at vera í lagi, sum løgtingsfólk, alment at traðka á og tosa niðrandi um ávísar minnilutar, ikki heldur um nakran, sum ikki fær vart seg.

Og barometrið fyri, nær orðaval og tóni er niðrandi, verður at finna við at spyrja viðkomandi fólk og bólkar, hvussu tey kenna seg virðismett sum menniskju, í almenna kjakinum.

Tað er í lagi at hava meiningar – um hjúnarbandslóg og annað. Tó kann eg skoyta uppí, at tað tykist undranarvert, tá henda lógin hevur flutt seg frá tí upprunaliga á øðrum økjum, at bert hetta eina fær umrøðu.

Løgtingið, eins og Kringvarpið, eiga at kenna teirra leiklut í samband við at kjakstøðið er virðiligt mótvegis øllum.

Heimagangandi foreldur, vandamikil fyri okkara egnu børn!

Vit fingur ein hvøkk fríggjakvøldið, tá ið vit hugdu eftir Degi & viku. Her hoyrdu vit formannin í pedagogfelagnum úttala seg snæverskygt um tey foreldur, sum velja dagstovnar frá fyri at vera um síni egnu børn.

Lat tað vera sagt beinanvegin, at vit eru als ikki móti teimum, sum ynskja at arbeiða úti og gera brúk av tilboðnum at koyra børnini á dagstovn.

Vit hava stóra virðing fyri námsfrøðingum og dagstovnum og gleðast um, at vit í Føroyum hava møguleikan at koyra børnini á góðar dagstovnar, meðan vit eru til arbeiðis.

Vit skilja eisini støðuna hjá Jógvani, sum er formaður í Pedagogfelagnum, at hann noyðist at verja áhugamálini hjá sínum limum. Men at virðingin skal vera so lítil fyri heimagangandi foreldrum, er ikki í lagi og eigur at verða átalað.

Sambært Degi & viku

fríggjakvøldið ávarar pedagogfelgið um, at tað er ein vanlukka fyri okkara børn at verða ansað heima.

Jógvan pástendur, at tað eru mammur, sum hava sosialar trupulleikar, sum ofta velja at vera heima fyri at goyma seg fyri almennu myndugleikunum. Vit eru tilvitaðar um, at vandin kann vera til staðar, men vit vilja sum heimagangandi mammur ikki koma inn undir slikan pástand.

Tað skelkar okkum at hoyra, at vit sum foreldur eru vandamikil fyri okkara EGNU børn.

Vit eru samdar við Jógvani í, at børn, sum eru fyri umsorganarsviki, skulu verða loftað av myndugleikunum. Her meta vit, at heilsusustrarnar gera eitt gott arbeiði, og vit mugu ikki gloyma, at vit øll í samfelganum hava skyldu til at boða frá, um vit meta, at eitt barn er fyri umsorganarsviki.

Vit meta, at útsøgnin í Degi & viku vísir, hvussu lítil virðing er fyri okkum mammum, sum

eru heima hjá okkara egnu børnum. Tað er ikki frítt, at vit kenna okkum sum ein minnilutabólk, sum alment verður sæddur niðurá.

Møguleikin at velja er ein av grundarsteinunum undir einum góðum fólkaræðisligum samfelagi. Tað, at foreldur kunnu velja at vera um børnini tey fyrstu árin og harvið fáa ein figgjarligan styrk til tess, máar ikki støðið undan barnagørðunum, men gevur borgarunum eitt størri frælsi og samfelagnum størri fjølbroytni.

Jógvan peikar eisini á vandan, at børnini kunnu verða úti-hýst frá sosialum felagsskapum og læra ikki aðrar áskoðanir. Vit vita, at sum heimagangandi

foreldur krevur tað meiri av okkum at gera ein innsats, fyri at børnini koma saman við ørðum fyri at menna teirra sosialu førleikar. Tí hava vit m.a. skipað fyri tiltøkum, har vit hvørja viku eru saman við ørðum mammum og teirra børnum.

Hóast ræðumyndirnar, so meta vit, at samfelagið, sum vit liva í, neyvan fer aftur til tað, sum tað var fyri fimti ár-um síðani. Latið okkum ikki kóva tey foreldrini, sum ynskja at vera hjá sínum egnu børnum tey fyrstu árin. Vit vita øll, sum eiga børn, hvussu skjótt árin ganga, og hvussu skjótt tey smáu vaksa.

Nei, latið okkum virða tað

fjølbroyni, sum eitt frælst samfelag gevur og heldur stuðla uppundir, at børnini fáa eitt trygt fyrstapláss – óansæð um tað er á stovni ella heima.

Vit trúgva, at foreldur og námsfrøðingar arbeiða fyri sama endamáli - at menna og vera um tað einstaka barnið.

Vit ynskja, at øll foreldur fáa hendan valmøguleika, sum samgongan gongur inn fyri - at partur av peninginum fylgir barninum.

Við virðing
Birita Ingolfsdóttir Nybo,
námsfrøðingur
Anja Bjerkenes, hárfriðkari